

# Homilie k Neděli Syropustní a příprava ke svaté Čtyřicátnici

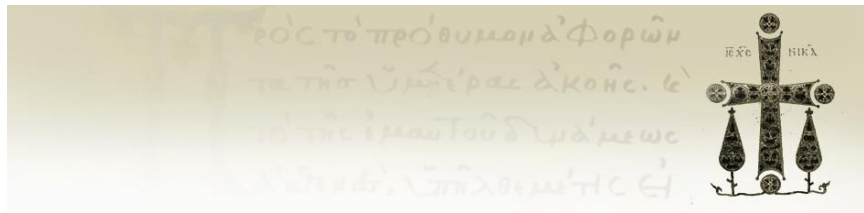
Podle díla (†) archim. Georgia  
Grigoriatského

V Bohu zesnulého igumena Posvátného monastýru  
sv. Řehoře na Svaté Hoře Athos



Monastýr sv. Řehoře na Svaté Hoře Athos





## **Drazí bratři a sestry v Kristu,**

„Dnes je Neděle před Velkou Čtyřicátnicí. Od zítřejšího dne začíná doba velkopostní, období zasvěcené půstu, askezi a usilovné modlitbě.“ Těmito slovy uvedl starec Georgios Grigoriatský svou homilii před začátkem svatého a velkého půstu před svátkem Paschy v roce 1991.

Církev dnes všem věřícím připomíná vyhnanství našich předků z Ráje, prvních stvořených lidí na této zemi.

Jak k tomu došlo? A proč vlastně, když, zatímco žili v Ráji, byli šťastni? Do té doby, dokud milovali Boha a milovali také jeden druhého, byli opravdu šťastnými lidmi. Když ale nechali, aby do jejich nitra vešel egoismus a přeslechli přikázání svého nebeského Otce, „od té chvíle už nemohli žít v Ráji,“ jak dodává starec Georgios.

„Jestliže Ráj znamená lásku člověka k Bohu a k lidem, pak vzdálení se od této lásky znamená vyhnanství z Ráje.“

V okamžiku, kdy první lidé, naši prarodiče v Ráji, nahradili zákon lásky zákonem sobectví, odpadli od Boží blahodati, kterou jim Bůh na počátku udělal. A jak praví krásné hymny naší Církev, zatímco na počátku byli oděni do Bohem utkaných říz (které mimochodem znamenali Boží blahodat'), tak v okamžiku, když zhřešili, tato krásná říza, šat, do nějž byli oblečeni, jim byla odňata, a oni se ocitli nazí. „A tehdy se oblékli do jiného šatu, který už nebyl krásný a zářivý jako ten původní, ale škaredý a hrozný.“ A tento jejich nový oděv byl „umrtvením“, jak ho pojmenovávají verše z Triodu postního, zpívané v Neděli Syropustní (hlas 2.): „Nebot' Bůh jest životem, odnětím tohoto života jest pak smrt.“

Jelikož oba dva „zhřešili“ čili odstranili lásku k Bohu ze svého života, bylo přirozeným důsledkem, že naši prarodiče (jednou) zemřou. Starec Georgios Grigoriatský dodává, že „první lidé v Ráji by nezemřeli, pokud by nezhřešili“. Jakmile zhřešili, začali postupně kráčet směrem k tlení a smrti. A jak krásně podotýkají svatí Otcové: „Jak bylo možné, aby člověk nezemřel, když se oddělil

od Boha?“ Bůh je přece pravdivý život (nás) lidí. Jestliže se oddělíš od Boha, pak nevyhnutelně spěješ k smrti.“<sup>1</sup>

Můžeme vůbec žít bez skutečného a pravdivého Života?



A od této chvíle začíná opravdové martyrium, bída a strádání celého lidského pokolení. Pro lidstvo začínají zkoušky a muka. Nicméně, i my dnes jsme v podobném postavení, také jsme a žijeme jako ve vyhnanství, nežijeme v Ráji. „Přes to přese všechno však máme zvláštní požehnání: a sice, že náš nebeský Otec se nad námi slitoval, že se mu nás zželelo, vždyť poslal svého Jednorozeného Syna, Spasitele Krista, aby nás znovu uvedl do Ráje. A aby nás Kristus uvedl znovu do Ráje, musel se stát člověkem, bylo třeba, aby se ponížil, bylo třeba, aby byl ukřižován, ale také vzkříšen.“

Nyní my všichni známe cestu, jakou je třeba projít, aby nás mohl Spasitel přivést zpět do Ráje. „Touto cestou je Kříž a Vzkříšení Kristovo.“

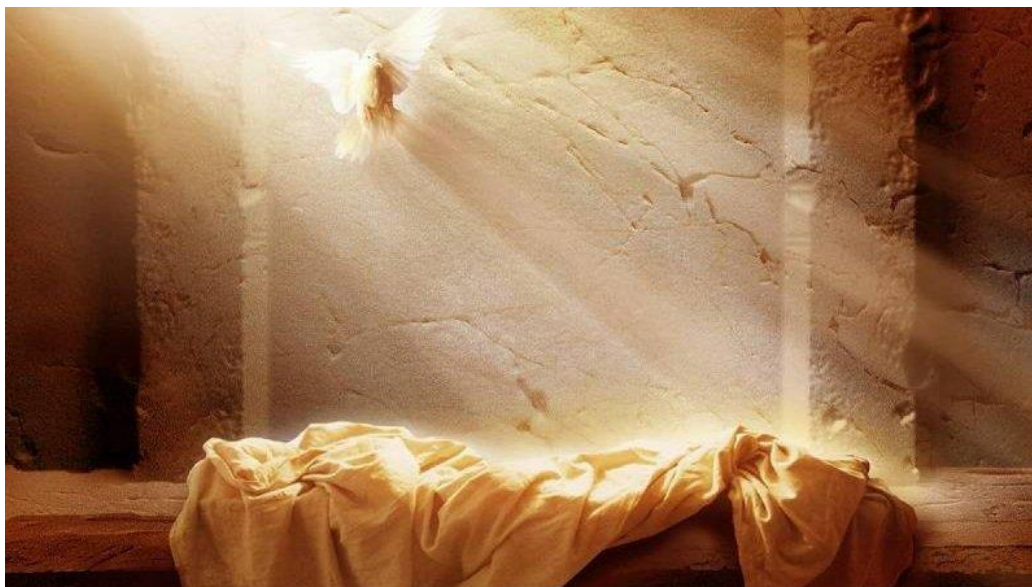
Starec Georgios nás ujišťuje, že „když v našem životě budeme sdílet Kristův Kříž, budeme se účastnit také Jeho Vzkříšení, a vlastně už od nynějška můžeme zakoušet tu nejpravdivější ze všech radostí, onen závdavek Ráje“.

Nejsme totiž ponecháni v zoufalství jako lidé, kteří neznají a nemají Krista (ve svém životě). My přece máme naději, neboť Kristus pro nás otevřel (dveře) Ráje, a my do něj také vejdemo. „A nejen, že do Ráje v budoucnu vejdemo, nýbrž už nyní můžeme zažívat radost a naději, že nám tento Ráj patří. Také

---

<sup>1</sup> Viz M. Βασιλείου έργα „Ὅτι οὐκ ἔστιν αἰτιος τῶν κακῶν ὁ Θεός“, ΕΠΕ, Θεσ/νίκη 1973, svazek 7, §7, str. 110.

proto opravdoví křesťané, bez ohledu na utrpení a zkoušky, která v životě mají, hluboko ve svém nitru zažívají pravou radost, neboť vědí, že jsou předurčeni k životu v Ráji, v nebeském Království.“



Starec Georgios nás na tomto místě poučuje o tom, že „Ráj se získává vlastním zápasem každého z nás“. „Musíme vést zápas za dosažení Ráje, musíme překonat náš egoismus, aby se v našem nitru rozhostila Boží láska, a teprve tehdy budeme hodni Ráje, teprve tehdy se staneme dědici tohoto Ráje.“

A svatá Čtyřicátnice v sobě také nese toto významné poselství a hlavní účel: pomoci nám skrze askezi, skrze půst, skrze modlitbu, abychom vedli zápas proti vášním a proti našemu sobectví. „Jedině tak můžeme získat naději, že se staneme dědici Ráje a dědici nebeského Království,“ jak závěrem své homilie praví starec Georgios.

Uvítejme tedy příchod Velké a svaté Čtyřicátnice, neboť nás může „přivést blíže ke Kristu“, neboť nás může podle slov starce Georgia „naplnit duchovní radostí a pomoci nám zamilovat si ještě více Krista, Boha Otce a také všechny naše bližní“.

*Při příležitosti Neděle Syropustní (10.3./25.2.),  
před začátkem Velkého postu v roce 2019  
připravil Michal Dvořáček*

**Hlavní bibliografický pramen:**

(+) Αρχιμ. Γεώργιος (Καψάνης), Καθηγούμενος της Ιεράς Μονής Οσίου Γρηγορίου, Άγιον Όρος. Εις την Κυριακήν της Τυρίνης (1991). In: *Ομιλίες σε εορτές του Τριώδιου και Περί Αρετών Γ'* (των ετών 1981-1991). Έκδοσις Ιεράς Μονής Οσίου Γρηγορίου, Άγιον Όρος 2015, s. 106-109. ISBN: 978-960-7553-36-2.